

Uzasadnienie

W celu ograniczenia wydatków ze środków publicznych zaistniała konieczność podjęcia konkretnych działań. Takie kroki są niezbędne w celu zahamowania szybkiego wzrostu długu publicznego w Polsce, który niesie za sobą ryzyko destabilizacji finansów publicznych oraz przekroczenia drugiego progu ostrożnościowego (55%) w 2011 roku.

W tym celu, poza zastosowaniem przy tworzeniu projektu ustawy budżetowej na rok 2011 tzw. dyscyplinującej reguły wydatkowej, niezbędne jest podjęcie szeregu działań, których efekty nie pozwolą przekroczyć deficytu budżetowego państwa na poziomie określonym w projekcie ustawy oraz przyczynią się do nieprzekroczenia kolejnego progu ostrożnościowego relacji długu publicznego do PKB.

Rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej jest nierozzerwalnie związany z rządowym projektem ustawy budżetowej na rok 2011.

Regulacje przedmiotowego projektu ustawy, które w skrócie można określić mianem „ustawy okołobudżetowej”, są działaniami komplementarnymi i dopełniającymi do przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 3 września br. projektu planu finansowego państwa na rok 2011.

Przedłożone propozycje zmian niektórych ustaw mają swoje odzwierciedlenie i wymierną korelację w kwotach ujętych w projekcie budżetu państwa na przyszły rok.

I. Blok zmian związany z niepowiększaniem wynagrodzeń w sferze budżetowej (art. 1, art. 13, art. 14 i art. 34)

W projekcie ustawy proponuje się (art. 1 i art. 13) określenie wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na poziomie 2008 r., poprzez:

- ustalenie w 2011 r. wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w wysokości wynagrodzenia przysługującego tym osobom w grudniu 2008 r. - zmiana w ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 20, poz. 101, z późn. zm.),
- wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym w 2011 r. kwota bazowa dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe nie jest waloryzowana. Kwota bazowa dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe będzie równa kwocie bazowej za 2008 r. – zmiana w ustawie z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.).

W projekcie ustawy proponuje się również:

- 1) „zamrożenie” indywidualnych wynagrodzeń osób wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. Nr 26, poz. 306, z późn. zm.),
- 2) „zamrożenie” na poziomie roku 2010 wynagrodzeń w jednostkach i podmiotach prawnych sektora finansów publicznych – art. 14 i art. 34 projektu ustawy.

Należy zaznaczyć, że w 2011 r. uposażenia posłów i senatorów zostaną utrzymane na poziomie 2008 r., jednak środki przeznaczone na ich finansowanie (fundusz) w 2011 r. wzrosną w związku ze zmianą kadencji Sejmu i Senatu. Konieczne będzie bowiem dokonanie wypłat odpraw parlamentarnych dla posłów i senatorów, którzy nie zostaną wybrani na następną kadencję, a także ujęcie w planie trzynastu miesięcznych wypłat uposażeń (w

miesiącu zmiany kadencji Sejmu i Senatu nastąpi wypłata uposażeń dla posłów VI i VII kadencji oraz senatorów VII i VIII kadencji).

To nie są jednak jedyne działania, bowiem należy wskazać, że w projekcie ustawy budżetowej na rok 2011 przyjęto wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych dla pracowników objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.) na poziomie z roku 2010 z wyjątkiem np. nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej.

II. Blok zmian związany z likwidacją podwójnej diety kontrolerskiej w RIO, NIK i PIP. (art. 7, art. 8 i art. 24)

Proponowane w art. 7, art. 8 i art. 24 zmiany mają na celu ujednoczenie zasad korzystania z diet przysługujących pracownikom wykonującym czynności kontrolne poza stałym miejscem wykonywania pracy oraz zmniejszenie wydatków budżetowych z tytułu podróży służbowych.

III. Blok zmian związany z gospodarowaniem nieruchomościami rolnymi. (art. 5)

W projektowanym art. 5 dotyczącym zmian ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa w pkt 1 wprowadza się obowiązek dokonywania przez Agencję Nieruchomości Rolnych ratalnych wpłat do budżetu państwa z tytułu należności budżetu państwa.

Z obowiązujących aktualnie przepisów wynika, że Agencja dokonuje wpłaty do budżetu państwa dopiero w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego. Agencja będzie przekazywała do budżetu państwa środki sukcesywnie, co kwartał; zaliczka za IV kwartał będzie wpłacana do 10 grudnia danego roku obrotowego, a ostateczne rozliczenie będzie następowало po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy. Po wprowadzeniu proponowanych zapisów przewiduje się zwiększenie wpływów do budżetu państwa w 2011 r. o 1 500 mln zł.

Zmiana zawarta w pkt 2 likwiduje nieodpłatne przekazywanie:

- Lasom Państwowym (wydzielonych geodezyjnie lasów, a także gruntów nadających się do zalesienia, innych niż te, które znajdują się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu),
- jednostkom samorządu terytorialnego (na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi służącymi wykonywaniu ich zadań własnych),
- Polskiej Akademii Nauk, izbom rolniczym, Krajowej Radzie Izb Rolniczych, publicznym szkołom wyższym lub instytutom badawczym (na cele służące wykonywaniu ich zadań statutowych),
- zarządzającym specjalnymi strefami ekonomicznymi (nieruchomości przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele inwestycyjne).

Nieodpłatne przekazywanie na własność eliminuje możliwość przeznaczenia nieruchomości do sprzedaży, a w konsekwencji wpływa na zmniejszenie dochodów budżetu państwa przekazywanych przez Agencję Nieruchomości Rolnych na podstawie przepisu art. 20 ust. 5a ww. ustawy.

IV. Blok zmian związany z ulgami studenckimi. (art. 6)

Zmiany w ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (art. 6) dotyczą podwyższenia obowiązującego wymiaru ulgi na przejazdy środkami publicznego transportu kolejowego i autobusowego dla studentów, odpowiednio z 37% i 49% do 51%. Proponowane regulacje mają na celu

wyrównanie szans edukacyjnych osób studiujących w różnym trybie, a także w miejscowościach znacznie oddalonych od miejsca ich zamieszkania.

Analizując społeczny wymiar projektowanych zmian wskazać należy, że koszty dojazdów na uczelnię stanowią znaczące obciążenie dla budżetu osób kontynuujących naukę na studiach wyższych. W szczególności dotyczy to osób, które ponoszą opłaty za studia (studiujących w trybie eksternistycznym lub studentów uczelni prywatnych). Osoby te często muszą pokonywać znaczne odległości w celu uczestniczenia w obowiązkowych zajęciach. Konieczność ponoszenia wysokich opłat za dojazdy do uczelni i z powrotem stanowi dodatkowe ograniczenie w dostępie do usług edukacyjnych. Poprzez mnożenie kosztów studiowania zniechęca się osoby potencjalnie zainteresowane podwyższaniem swoich kwalifikacji zawodowych poprzez kontynuację nauki na studiach wyższych.

V. Blok zmian związany ze stażami finansowanymi z Funduszu Pracy (art. 9, art. 10, art. 20 i art. 29)

Zgodnie z obowiązującymi postanowieniami art. 108 ust. 1b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) – staże podyplomowe oraz szkolenia specjalizacyjne lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych w roku 2010 finansowane są ze środków Funduszu Pracy (analogicznie do roku 2009). W celu kontynuowania realizacji tych zadań i finansowania ich ze środków Funduszu Pracy w roku 2011 należy wprowadzić zmiany w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1217 i Nr 219, poz. 1706) oraz w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2008 r. Nr 136, poz. 857, z późn. zm.)

Zmiany ustaw w tym zakresie zawarte w art. 9, art. 10 i art. 20 niniejszego projektu ustawy mają na celu wprowadzenie rozwiązań pozwalających na sfinansowanie w roku 2011 ze środków Funduszu Pracy kosztów związanych ze specjalizacją oraz realizacją staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentystów pielęgniarek i położnych.

W art. 29 określono tryb przekazywania w 2011 r. środków Funduszu Pracy z przeznaczeniem na staże podyplomowe, szkolenia specjalizacyjne lekarzy i lekarzy dentystów oraz specjalizacje pielęgniarek i położnych.

VI. Blok zmian związany z PFRON-em. (art. 11)

Zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych mają na celu modyfikację przepisów, które mają wpływ na wysokość wydatków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz na wysokość dotacji celowej z budżetu państwa dla tego Funduszu.

W 2010 r. obowiązuje przepis art. 68g ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.), zgodnie z którym tylko pracodawcy prowadzącemu zakład pracy chronionej przysługuje 100% kwot dofinansowania do wynagrodzeń, określonych w art. 26a ust. 1 i ust. 1b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych; natomiast pracodawcom z otwartego rynku pracy przysługuje 70% dofinansowania określonego w tej ustawie w przypadku wynagrodzeń osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego, umiarkowanego oraz do lekkiego stopnia niepełnosprawności oraz 90% tego dofinansowania, jeżeli osoby niepełnosprawne zaliczone do znacznego, umiarkowanego oraz lekkiego stopnia niepełnosprawności są jednocześnie osobami, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję

oraz niewidome. Proponuje się utrzymanie tego rozwiązania także w 2011 roku (art. 11 pkt 2 – zmieniający art. 68g).

Obecnie zgodnie z postanowieniami art. 68e ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, PFRON w latach 2009 i 2011 otrzymuje dotację celową z budżetu państwa z przeznaczeniem na dofinansowanie pracodawcom do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych w wysokości nie mniejszej niż 30% środków zaplanowanych na realizację tego zadania na dany rok.

Natomiast zgodnie z postanowieniami art. 68f w 2010 roku PFRON otrzymuje dotację celową z budżetu państwa z przeznaczeniem na dofinansowanie pracodawcom do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych w wysokości **do** 30% środków zaplanowanych na realizację tego zadania na ten rok.

Proponuje się przedłużenie obowiązywania tego rozwiązania również na rok 2011.

Zmiana przepisu art. 68f oznacza określenie dotacji celowej z budżetu państwa dla PFRON w 2011 r. w wysokości **do 30%** wydatków na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (art. 11 pkt 2 – zmieniający art. 68f).

W planie finansowym PFRON na 2011 r. zaplanowano wydatki na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych w wysokości 2.945.571 tys. zł. Zaplanowana dotacja z budżetu państwa na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych wynosi 659 mln zł (tyle co w roku 2010).

Takie rozwiązanie pozwala na osiągnięcie oszczędności na rok 2011 w kwocie ok. 225 mln zł.

VII. Blok zmian związany z zasiłkiem pogrzebowym.

(art. 2, art. 3, art. 4, art. 12, art. 15, art. 17, art. 18, art. 22, art. 23 i art. 27)

Projekt przewiduje w art. 12 nowelizację przepisu art. 80 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 224) w zakresie wysokości zasiłku pogrzebowego.

Zasiłek pogrzebowy jest jednorazowym świadczeniem przysługującym w razie ziszczenia się ryzyka śmierci i związanej z nią konieczności urządzenia pochówku.

Zasiłek pogrzebowy przysługuje w razie śmierci:

- 1) ubezpieczonego;
- 2) osoby pobierającej emeryturę lub rentę;
- 3) osoby, która w dniu śmierci nie miała ustalonego prawa do emerytury lub renty, lecz spełniała warunki do jej uzyskania i pobierania;
- 4) członka rodziny osoby wymienionej w pkt 1 i 2.

Członkami rodziny, o których mowa w pkt 4, są:

- 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;
- 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, w tym również w ramach rodziny zastępczej;
- 3) małżonek (wdowa i wdowiec);
- 4) rodzice,

z tym że od wnuków i rodzeństwa nie wymaga się spełnienia warunku przyjęcia na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności.

W razie śmierci osoby, która nie została wyżej wymieniona, nie przysługuje zasiłek pogrzebowy przewidziany przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Osoba, która pokryła koszty pogrzebu, może zwrócić się o ich zwrot do gminy (wyrok SA w Warszawie z dnia 13 lutego 2003 r., III AUa 1552/01, OSA 2003, z. 10, poz. 38).

Obecnie przepis art. 80 stanowi, iż zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości 200% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu śmierci osoby, której koszty pogrzebu zostały poniesione.

Kwota zasiłku pogrzebowego jest ustalana miesięcznie, poczynając od trzeciego miesiąca kalendarzowego kwartału, na okres 3 miesięcy, na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału. Kwotę zasiłku pogrzebowego ogłasza Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie komunikatu ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do 14 dnia roboczego drugiego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego. Aktualnie wysokość zasiłku pogrzebowego od 1 września do 30 listopada 2010 r. wynosi 6.395,70 zł i zmienia się od 1 grudnia 2010 r. na kolejny 3-miesięczny okres.

Zakłada się, że zasiłek pogrzebowy w nowej wysokości 4.000 zł będzie obowiązywał od marca 2011 r.

Wysokość zasiłku pogrzebowego ustalona w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ma zastosowanie także do wysokości wypłat zasiłków pogrzebowych przysługujących m.in. na podstawie następujących ustaw:

- z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
- z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin,
- z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Z kolei, w art. 2, art. 3, art. 4, art. 15, art. 17, art. 18, art. 22, art. 23, art. 27 w związku z planowanym obniżeniem z dniem 1 marca 2011 r. wysokości zasiłku pogrzebowego, o którym mowa w art. 80 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 224) do wysokości 4.000 zł zasadnym jest analogiczne, w odpowiedniej proporcji, obniżenie zasiłku pogrzebowego należnego żołnierzom i funkcjonariuszom na podstawie ustaw dotyczących tych służb mundurowych proporcjonalnie jak został obniżony ww. zasiłek z FUS.

Biorąc powyższe pod uwagę wprowadzono zmiany w:

- art. 119 ust. 1 pkt 1 oraz w art. 120 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r., Nr 43, poz. 277 z późn. zm.),
- art. 103 w ust. 1 pkt 1 oraz w art. 104 w ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2009 r., Nr 12, poz. 68 z późn. zm.),
- art. 106 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r., Nr 163, poz. 1712 z późn. zm.),
- art. 123 ust. 1 pkt 1 oraz w art. 124 w ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997 z późn. zm.),
- art. 134 ust.1 pkt 1) oraz w art. 135 ust.1 pkt 1) ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154),
- art. 99 ust.1 pkt 1) oraz w art. 100 ust.1 pkt 1) ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593 z późn. zm.),
- art. 100 ust.1 pkt 1 oraz w art. 101 ust.1 pkt 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr 104, poz. 708, z późn. zm.),
- art. 94 ust.1 pkt 1) oraz w art. 95 ust.1 pkt 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 710, z późn. zm.),

– art. 209 ust. 1 pkt 1 oraz w art. 210 ust. 4 oraz art. 211 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o służbie więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523).

Powyższe zmiany mają na celu dostosowanie wysokości zasiłku pogrzebowego, który jest świadczeniem jednorazowym, do średniej unijnej wysokości tego zasiłku.

Wysokość zasiłku pogrzebowego w krajach unijnych przedstawia się następująco:

		Zasiłek pogrzebowy 2009 w €
Belgia	Zasiłek pogrzebowy (allocation pour frais funéraires/uitkering voor begrafeniskosten): € 148.74, nieindeksowany.	143,74
Bułgaria	Po śmierci ubezpieczonego lub jego współmałżonka, dzieci i rodzice mają prawo do otrzymania zbiorczego zasiłku równego dwukrotności minimalnego wynagrodzenia i renty rodzinnej, podzielonego równo pomiędzy nimi.	
Republika Czeska	Zasiłek pogrzebowy (Pohřebné): Zryczałtowany zasiłek w wysokości CZK 5,000 (€ 186) płacony członkowi rodziny odpowiedzialnemu za pochówek zmarłego.	186
Dania	Zasiłek pogrzebowy (begravelseshjælp): Przyznawany w wysokości do DKK 9,100 (€ 1,221), w zależności od sytuacji finansowej zmarłego. Osoby poniżej 18 roku życia: DKK 7,650 (€ 1,027).	1221
Niemcy	Brak zasiłku pogrzebowego.	-
Estonia	Zasiłek pogrzebowy (matusetoetus): Przyznawany w stałej, ryczałtowej wysokości wynoszącej obecnie EEK 3,000 (€ 192).	192
Grecja	Zasiłek pogrzebowy (ΕΠΙΔΟΜΑ ΘΑΝΑΤΟΥ): Zasiłek uzależniony jest od wynagrodzenia € 759.52.	759,52
Hiszpania	Zasiłek pogrzebowy (auxilio por defunción): € 30.	30
Francja	Zasiłek pogrzebowy (capital-décès) Jest równy 90-krotności dziennych zarobków osoby zmarłej.	
Islandia	Brak zasiłku pogrzebowego.	-
Irlandia	Zasiłek pogrzebowy płacony najbliższym członkom rodziny, jego wysokość zależy od sytuacji finansowej zmarłego. € 850	850
Włochy	Brak zasiłku pogrzebowego.	-
Cypr	Zasiłek w zryczałtowanej wysokości € 634 przysługuje po śmierci ubezpieczonego lub emeryta. W wysokości € 317 przysługuje po śmierci osoby pozostającej na czymś utrzymaniu.	634

Łotwa	Zasiłek pogrzebowy (Apbedišanas pabalsts): Wypłacany jest w wysokości, w przypadku: * śmierci osoby ubezpieczonej: podwójnego średniego miesięcznego wynagrodzenia osoby zmarłej liczonego za okres sześciu miesięcy, od którego odprowadzana była składka, jednak nie mniej niż średnie wynagrodzenie ustalone przez państwo; * śmierci osoby pozostającej na utrzymaniu finansowym: trzykrotność miesięcznej kwoty odpowiadającej świadczeniom wypłacanym z ubezpieczeń społecznych <i>State Social Security Benefit</i> (Valsts sociala nodrošinājuma pabalsts), LVL 135 (€ 191).	191
Liechtenstein	Brak zasiłku pogrzebowego.	-
Litwa	Zasiłek pogrzebowy (Laidojimo pašalpa): Powszechny (nie wymagający składek) zasiłek LTL 1,040 (€ 301) przysługuje na wypadek śmierci osoby mającej stały pobyt lub nienarodzonego dziecka (po okresie 22 tygodni ciąży). Wysokość zasiłku jest równa ośmiokrotności świadczenia z ubezpieczenia społecznego Basic Social Benefit (Bazinė socialinė išmoka) kwota jest ustalona przez Rząd, obecnie wynosi LTL 130 (€ 38).	301
Luksemburg	Zasiłek pogrzebowy (Indemnité funéraire): € 1,199.05. Za dzieci poniżej 6 roku życia: 50% Za urodzenie martwego dziecka: 20%	1199,05
Węgry	Brak zasiłku pogrzebowego.	-
Malta	Brak zasiłku pogrzebowego.	-
Holandia	Zasiłek pogrzebowy (Overlijdensuitkering): 100% ostatniego miesięcznego wynagrodzenia.	
Norwegia	Brak zasiłku pogrzebowego.	-
Austria	Zasiłek pogrzebowy - odnoszący się do poziomu wydatków (Zuschuss zu den Bestattungskosten) maksymalna kwota € 448.	448
Polska	Zasiłek pogrzebowy: 200% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.	
Portugalia	Zasiłek pogrzebowy (subsídio de funeral): jednorazowa wypłatę w wysokości € 197.63 otrzymuje osoba, która poniosła koszty pochówku.	197,63
Rumunia	W przypadku śmierci ubezpieczonego lub członka jego rodziny, osoba uprawniona do zasiłku pogrzebowego to pozostającego przy życiu małżonek, dziecko, rodzic, opiekun, kurator, dziedzic ... Kwota wynosi RON 768.20 (€ 190) w przypadku śmierci ubezpieczonego i RON 348.10 (€ 86) w przypadku śmierci członka rodziny.	190
Finlandia	Brak zasiłku pogrzebowego.	-
Słowenia	Zasiłek pogrzebowy (posmrtnina): Ryczałt ustalony przez Zakład Ubezpieczeń Zdrowotnych (Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije) równy 100% kwocie referencyjnej (zajamčena plača) z € 237,73 podzielany na członków rodziny. Koszty pogrzebu (pogrebna): Biorąc pod uwagę wszystkie niezbędne koszty pogrzebu, ich wysokość jest ustalona przez Zakład Ubezpieczeń Zdrowotnych: € 507,12.	507,12

Słowacja	Zasiłek pogrzebowy. (Príspevok na pohreb). Zryczałtowana kwota w wysokości € 79.67 . Otrzymuje osoba odpowiedzialna za pochówek. Warunek pobyt powyżej 90 dni na terenie Słowacji.	79,67
Szwecja	Brak zasiłku pogrzebowego.	-
Wielka Brytania	Brak zasiłku pogrzebowego.	-

Źródło Opracowanie własne Departamentu Wynagrodzeń i Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Finansów na podstawie danych z Missoc

Na wypłatę zasiłków pogrzebowych, wypłacanych w razie śmierci funkcjonariusza Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biura Ochrony Rządu oraz członków ich rodzin, w 2008 roku z budżetu państwa poniesione zostały wydatki w kwocie 4 016 tys. zł, a w roku 2009 w kwocie 4 371 tys. zł.

Przyjmując jako punkt wyjścia do kalkulacji skutków wydatki poniesione na ten cel w wyżej wymienionych latach szacuje się, że zmniejszenie zasiłku pogrzebowego (art. 2, art. 3, art. 4, art. 15) funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Biura Ochrony Rządu w związku z planowanym obniżeniem z dniem 1 marca 2011 r. wysokości tego zasiłku o 40%, zmniejszy wydatki na wypłaty zasiłków pogrzebowych w tych służbach w skali 10 miesięcy 2011 r., tj. od marca do grudnia, o kwotę ok. 1,7 mln zł, zaś zmniejszenie zasiłku pogrzebowego i kosztów pogrzebu funkcjonariuszy Służby Więziennej (art. 27) zmniejszy wydatki o kwotę ok. 1,4 mln zł.

Z kolei zmniejszenie (art. 17, art. 18, art. 22, art. 23) zasiłku pogrzebowego funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu oraz żołnierzy MON zmniejszy łączne wydatki o ok. 743 tys. zł.

VIII. Blok zmian związany z budową zbiornika wodnego Świnna Poręba. (art. 16)

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 18 sierpnia przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego "Program budowy zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010". Budowa zbiornika zostanie przedłużona do 2013 r.

Przyjęto, że w 2011 r. (art. 16) program będzie finansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W latach 2012-2013 na jego finansowanie złożą się środki NFOŚiGW i ewentualne środki z budżetu państwa.

IX. Blok zmian związany z podatkiem od towarów i usług (VAT) (art. 19 i art. 33)

Zmiany zawarte w art. 19 oraz w art. 33 dotyczą stawek podatku VAT. W przyjętym w sierpniu 2010 r. przez Radę Ministrów Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2010-2013 określono, że z uwagi na wygaśnięcie derogacji zapisanej w Traktacie Akcesyjnym z 2004 r. (przedłużonej w grudniu 2007 r. na dalsze trzy lata, tj. do 31 grudnia 2010 r.), od stycznia 2011 r. na nieprzetworzoną żywność oraz książki i czasopisma specjalistyczne wprowadza się najniższą, zezwoloną prawem Unii Europejskiej stawkę VAT w wysokości 5 %. Ponadto, mając na uwadze to, aby przeciętna stawka na żywność nie wzrosła, obniżona zostanie z 7 % do 5 % stawka na podstawowe produkty żywnościowe.

Projekt wprowadza również najistotniejszą zmianę w okresie objętym przez ww. Wieloletni Plan Finansowy Państwa, jaką jest tymczasowe (na 3 lata, tj. do 31 grudnia 2013 r.) podwyższenie wszystkich stawek VAT o 1 pkt procentowy z uwagi na obecny stan finansów

publicznych i stwierdzony deficyt strukturalny. Wzrost stawek nie obejmie podstawowych produktów żywnościowych, co pozwoli uchronić mniej zamożną część społeczeństwa, dla której wydatki na żywność stanowią istotny element budżetu domowego. Wzrostem nie zostaną też objęte książki i czasopisma specjalistyczne.

Do zaproponowanego rozwiązania polegającego na podniesieniu stawek VAT w projekcie przewiduje się również dostosowanie (podwyższenie) stawki zryczałtowanego zwrotu podatku dla rolników ryczałtowych i urealnienie stawki ryczałtu dla podatników świadczących usługi taksówek osobowych, którzy wybrali opodatkowanie tych usług w formie ryczałtu.

Podniesienie stawek VAT skutkuje również koniecznością wprowadzenia regulacji dostosowawczych w zakresie zwrotu osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym.

1. [Art. 19 pkt 1](#) projektu ustawy (dot. art. 2 pkt 27f ustawy o VAT)

Wprowadzenie definicji czasopisma specjalistycznego związane jest z objęciem tego towaru obniżoną stawką podatku w wysokości 5 %. Zmiana dotyczy pozycji 34 dodawanego załącznika nr 10 do ustawy o VAT .

2. [Art. 19 pkt 2](#) projektu ustawy (dot. art. 41 ust. 2a, 15 i 16 oraz wprowadzanego załącznika nr 10 do ustawy o VAT)

Projekt przewiduje wprowadzenie w art. 41 ust. 2a ustawy o VAT najniższej stawki podatku w wysokości 5 %. Z uwagi na wygaśnięcie derogacji zapisanej w Traktacie Akcesyjnym z 2004 r. (przedłużonej w grudniu 2007 r. na dalsze trzy lata, tj. do 31 grudnia 2010 r.), od stycznia 2011 r. stawki podatku VAT na nieprzetworzoną żywność oraz książki i czasopisma specjalistyczne muszą wynosić co najmniej 5 % - co wynika z przepisów Unii Europejskiej. Mając jednak na uwadze to, aby przeciętna stawka na żywność nie wzrosła, proponuje się objęcie najniższą 5 % stawką podatku podstawowych produktów żywnościowych (objętych obecnie stawką obniżoną w wysokości 7 %), takich jak: chleb, nabiał, przetwory mięsne, produkty zbożowe (mąka, kasza, makaron) oraz soki. Ta preferencyjna stawka dotyczyć będzie również książek dostarczanych na wszystkich nośnikach fizycznych (w tym tzw. audio-książek), czasopism specjalistycznych oraz nut.

Katalog towarów, do których zastosowanie będzie miała najniższa stawka podatku VAT stanowi załącznik do niniejszego projektu. Proponuje się, aby w ustawie o VAT był to załącznik nr 10.

Propozycja zmiany art. 41 ust. 15 ustawy o VAT jest spowodowana wprowadzeniem do ustawy o VAT nowego załącznika nr 10. Zmiana ta umożliwi określenie w rozporządzeniu wykazu towarów wymienionych w tym nowym załączniku w układzie odpowiadającym Nomenklaturze Scalonej (CN).

Propozycja zmiany art. 41 ust. 16 ustawy o VAT stanowi zmianę dostosowującą i wynika ze zmiany stawki podatku VAT z 3 % na 5 %.

3. [Art. 19 pkt 3](#) projektu ustawy (dot. art. 85 pkt 3 ustawy o VAT)

Zaproponowana zmiana art. 85 pkt 3 ustawy o VAT ma charakter dostosowujący. Wynika ze zmiany stawki podatku VAT z 3 % na 5 %.

4. [Art. 19 pkt 4](#) projektu ustawy (dot. art. 115 ust. 2 ustawy o VAT)

Zmiana w art. 115 ust. 2 ustawy o VAT polega na podwyższeniu stawki zryczałtowanego zwrotu podatku dla rolników ryczałtowych z 6 % do 6,5 % i jest związana z zakończeniem okresu przejściowego umożliwiającego stosowanie 3 % stawki podatku na niektóre produkty

wykorzystywane w rolnictwie, a w konsekwencji opodatkowaniu tych produktów stawką podwyższoną.

Obowiązywanie stawki 3 %, wynikające z przyznanej Polsce derogacji (zapisanej w Traktacie Akcesyjnym z 2004 r. i przedłużonej w grudniu 2007 r. na dalsze trzy lata) wygasa z dniem 31 grudnia 2010 r. Z tego względu niektóre produkty wykorzystywane w rolnictwie opodatkowane będą stawką w wysokości 7 %.

Przewidziana w projekcie stawka zryczałtowanego zwrotu podatku została wyliczona w szczególności z uwzględnieniem podwyżki stawki podatku na pasze i zwierzęta żywe.

5. **Art. 19 pkt 5** projektu ustawy poprzez dodanie nowych art. 146a – 146f dotyczy podwyżek stawek podatku od towarów i usług o 1 pkt procentowy, które planowane są w określonym horyzoncie czasowym (na 3 lata, tj. począwszy od 1 stycznia 2011 r.). Podjęcie działań wprowadzających takie tymczasowe rozwiązania związane jest z obecnym stanem finansów publicznych i stwierdzonym zwiększeniem deficytu strukturalnego.

Proponowane w art. 146a – 146f rozwiązania dotyczą:

W art. 146a proponuje się podwyższenie w okresie do dnia 31 grudnia 2013 r. stawek podatkowych o 1 pkt procentowy (tj. z 22 % na 23 % i z 7 % na 8 %), przy czym należy zaznaczyć, że nie będzie to dotyczyło wprowadzanego w projekcie ustawy katalogu towarów objętych preferencyjną stawką w wysokości 5 %. Tą najniższą stawką objęte będą niektóre towary, które obecnie – ale tylko do dnia 31 grudnia 2010 r., tj. do czasu wygaśnięcia derogacji uzyskanej przez Polskę – korzystają ze stawek obniżonych do 3 % i 0 % (dot. to nieprzetworzonej żywności oraz książek i czasopism specjalistycznych). Obniżoną do 5 % stawką podatku objęte będą także podstawowe produkty żywnościowe takie jak: chleb, nabiał, przetwory mięsne, produkty zbożowe (mąka, kasza, makaron) oraz soki, obecnie opodatkowane wg stawki 7 %.

W związku z okresową podwyżką stawek VAT niezbędne jest dostosowanie stawki zryczałtowanego zwrotu podatku dla rolników ryczałtowych dokonujących dostawy produktów rolnych, o której mowa w art. 115 ust. 1 i 2 ustawy o VAT. Stawka ta w okresie przejściowym (tj. do 31 grudnia 2013 r.) zostanie podniesiona do 7 %.

Urealnieniu musi również ulec stawka ryczałtowa, przewidziana w art. 114 ust. 1 ustawy o VAT dla podatników świadczących usługi taksówek osobowych, którzy wybrali opodatkowanie tych usług w formie ryczałtu. Proponuje się zatem podwyższenie tej stawki do 4 % (obecnie stawka wynosi 3 %).

Art. 146b, 146c i 146d dostosowują obecne rozwiązania zawarte w ustawie o VAT do nowego rozwiązania zakładającego podwyższenie stawek podatkowych.

W art. 146b dla potrzeb art. 85 ustawy o VAT wskazuje się, w jaki sposób w przypadku świadczenia przez podatnika usług, w tym w zakresie handlu i gastronomii, może być obliczana kwota podatku należnego w okresie obowiązywania stawek podwyższonych.

W art. 146c dla potrzeb art. 86 ust. 20 ustawy o VAT wskazuje się jak należy ustalić kwotę podatku naliczonego w związku z dostawą nowego środka transportu.

W art. 146d zawarta jest delegacja dla ministra finansów do objęcia w drodze rozporządzenia w okresie do dnia 31 grudnia 2013 r., obniżoną stawką podatku VAT niektórych towarów i usług.

Art. 146e zawiera przepis przejściowy wskazujący, jaką stawką opodatkowane będą czynności wykonane przed datą wprowadzającą zmienioną stawkę, w przypadku gdy obowiązek podatkowy w podatku od towarów i usług powstanie w okresie, gdy obowiązywać będą już stawki podwyższone.

Art. 146f zawiera regulację umożliwiającą zastosowanie procedury VAT marża w przypadku dostawy dzieł sztuki, które objęte byłyby podwyższoną stawką podatku VAT w okresie do dnia 31 grudnia 2013 r.

Art. 33 projektu ustawy zawiera zmiany dostosowujące ustawę z dnia 29 sierpnia 2005 r. o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym (Dz. U. Nr 177, poz. 1468, z późn. zm.) do zmian zaproponowanych w nowelizacji. Ustawa ta została skonstruowana w odniesieniu do 22 % stawki podatku VAT na

materiały budowlane. Zmiana tej stawki powoduje konieczność wprowadzenia regulacji dostosowawczych. Ze względu na ściśle określony w ramach czasowych charakter zmian proponuje się, aby regulacje dotyczące ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym były zawarte w niniejszej regulacji. Z uwagi na fakt, iż wzrost stawki VAT spowoduje podniesienie ceny m² budynku mieszkalnego obliczanego dla celów wypłaty tzw. premii gwarancyjnej, w proponowanych przepisach proponuje się także zmiany wskaźników, na podstawie których obliczana jest kwota zwrotu. Zmiana tych wskaźników spowoduje utrzymanie na obecnym poziomie kwoty, jaką może otrzymać osoba ubiegająca się o zwrot części podatku VAT na materiały budowlane.

6. [Art. 19 pkt 6](#) projektu ustawy (wprowadzenie załącznika nr 10 do ustawy o VAT) jako konsekwencja zmiany w [art. 19 pkt 2](#) projektu ustawy.

X. Blok zmian związany z wysokością naliczania składki zdrowotnej. ([art. 21](#))

W [art. 21](#) zostały wprowadzone zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie bowiem z [art. 72 ust. 1](#) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w brzmieniu wprowadzonym ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r.

o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw, od dnia 1 stycznia 2010 r. wysokość zasiłku dla bezrobotnych jest uzależniona od długości okresu pobierania zasiłku. W związku z powyższym, zasiłek dla bezrobotnych wynosi odpowiednio po waloryzacji od 1 czerwca 2010 r. - 742,10 zł w okresie pierwszych trzech miesięcy posiadania prawa do zasiłku oraz po waloryzacji od dnia 1 czerwca 2010 r. – 582,70 zł w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku.

Natomiast [art. 81 ust. 8 pkt 5](#) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) za podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób bezrobotnych wskazuje kwotę odpowiadającą wysokości pobieranego zasiłku dla bezrobotnych lub stypendium, a w przypadku niepobierania przez bezrobotnego zasiłku lub stypendium – kwotę odpowiadającą wysokości zasiłku dla bezrobotnych.

W związku ze zróżnicowaną wysokością zasiłku dla bezrobotnych zachodzi konieczność określenia wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne za bezrobotnych nieposiadających prawa do zasiłku dla bezrobotnych. W tym celu proponuje się przyjęcie za podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne za bezrobotnych bez prawa do zasiłku kwoty zasiłku dla bezrobotnych w wysokości przysługującej od pierwszego dnia czwartego miesiąca posiadania przez bezrobotnego prawa do zasiłku dla bezrobotnych, tj. od 1 czerwca 2010 r. - 582,70 zł.

Przedmiotowa zmiana pozwoli uniknąć wątpliwości interpretacyjnych w kwestii przyjęcia właściwej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku.

Z kolei obecnie wysokość składek na ubezpieczenie zdrowotne za rolników i domowników uzależniona głównie jest od ceny kwintala żyta i minimalnego wynagrodzenia. Cena żyta ulega istotnym wahaniom powodując trudność w trafności prognoz tej ceny i tym samym w oszacowaniu dotacji z budżetu państwa na sfinansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za rolników.

Projektowana zmiana spowoduje stabilizację przychodów NFZ oraz zakłada, iż wysokość dotacji z budżetu państwa przeznaczonej na składki na ubezpieczenie zdrowotne za rolników będzie równa kwocie 1.862.006 tys. zł.

XI. Blok zmian związany z akcyzą od paliw silnikowych (art. 25 i art. 28)

Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11 z późn. zm.), zwana dalej „ustawą”, stanowi podstawowy akt prawny regulujący kwestie związane z opodatkowaniem akcyzą wyrobów akcyzowych, w tym paliw silnikowych zaliczanych do wyrobów energetycznych. W ustawie tej znajdują się przepisy określające m.in. stawki akcyzy dla paliw silnikowych (w tym dla paliw ciekłych i biopaliw ciekłych w rozumieniu odrębnych przepisów), mające kluczowe znaczenie dla stosunków społeczno-gospodarczych związanych z rynkiem biopaliw.

Obecnie w Polsce obowiązuje system obniżonych stawek akcyzy (określonych w ustawie) dla paliw silnikowych (benzyn i olejów napędowych) z udziałem biokomponentów oraz dla biokomponentów stanowiących samoistne paliwo przeznaczonych do napędu silników spalinowych.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 3 i 7 ustawy dla wyrobów powstałych ze zmieszania benzyn z biokomponentami, zawierających powyżej 2% biokomponentów, stawka akcyzy w wysokości 1565,00 zł/1000 l jest obniżona o 1,565 zł od każdego litra biokomponentów dodanych do tej benzyny, natomiast dla wyrobów powstałych ze zmieszania olejów napędowych z biokomponentami, zawierających powyżej 2% biokomponentów, stawka akcyzy w wysokości 1048,00 zł/1000 l jest obniżona o 1,048 zł od każdego litra biokomponentów dodanych do tych olejów napędowych – z tym że kwota należnej akcyzy nie może być niższa niż 10 zł/1000 litrów. Jednocześnie określona w art. 89 ust. 1 pkt 8 stawka podatku akcyzowego dla biokomponentów stanowiących samoistne paliwo przeznaczonych do napędu silników spalinowych wynosi 10 zł/1000 l. Stosowanie obniżonej stawki akcyzy dla paliw silnikowych z udziałem biokomponentów oraz dla biokomponentów stanowiących samoistne paliwa przeznaczonych do napędu silników spalinowych jest ograniczone tylko do tych paliw silnikowych i biokomponentów, które zostały wyprodukowane w składzie podatkowym i które spełniają wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach.

Na uwagę zasługuje fakt, iż obniżone stawki akcyzy, o których mowa powyżej, stanowią maksymalną ulgę podatkową, jaka może znaleźć zastosowanie zgodne z postanowieniami art. 16 dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej.

Oprócz przewidzianych w ustawie obniżonych stawek akcyzy, w § 11 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego (Dz. U. Nr 32, poz. 228, z późn. zm.) uregulowano zwolnienie od akcyzy dla biokomponentów przeznaczonych do paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych, w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199, z późn. zm.), spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach. Przedmiotowe zwolnienie jest stosowane w przypadku zakończenia procedury zawieszenia poboru akcyzy w stosunku do biokomponentów przeznaczonych do paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych. W konsekwencji biokomponenty te nie korzystają ze zwolnienia od akcyzy, ponieważ co do zasady zarówno one jak i paliwa ciekłe i biopaliwa ciekłe są produkowane w składach podatkowych z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy.

Wsparcie rynku biokomponentów oraz paliw silnikowych z udziałem biokomponentów w postaci opisanych wyżej ulg w podatku akcyzowym stanowi pomoc publiczną państwa, której stosowanie wymaga zgody Komisji Europejskiej. Pismem z dnia 18 września 2009 r. nr K(2009)7140 Komisja Europejska poinformowała władze polskie o podjęciu pozytywnej decyzji w sprawie programu pomocowego Pomoc państwa N 57/2008 – Polska, Pomoc operacyjna w zakresie biopaliw. W przedmiotowym piśmie Komisja stwierdziła, że nie wnosi zastrzeżeń w odniesieniu do powyższego środka pomocy. Zgłoszony środek pomocy jest

zgodny ze wspólnym rynkiem i spełnia warunki określone w wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska.

Jednocześnie Komisja Europejska zauważyła, iż system obniżek podatku akcyzowego w Polsce jest połączony z obowiązkiem dostaw biopaliw (co wiąże się z realizacją Narodowych Celów Wskaźnikowych). Obowiązek zapewnienia określonej ilości biopaliw likwiduje – zdaniem Komisji – potrzebę przyznawania pomocy państwa (jaką stanowią obniżki podatku akcyzowego i podatku dochodowego od osób prawnych oraz zwolnienia z opłaty paliwowej), ponieważ cele środowiskowe upowszechniania biopaliw można osiągnąć dzięki samemu tylko zobowiązaniu ze strony państwa. Dlatego Komisja wyraziła opinię, że pomoc państwa w zakresie przyznanym na mocy niniejszego programu pomocowego nie będzie konieczna w dłuższej perspektywie czasu i ograniczyła termin obowiązywania tego programu do końca kwietnia 2011 r. Pozytywna decyzja Komisji Europejskiej w sprawie programu pomocowego Pomoc państwa N 57/2008 – Polska, Pomoc operacyjna w zakresie biopaliw została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 15 października 2009 r. Od tego dnia stosuje się obniżone stawki akcyzy dla biokomponentów i biopaliw na poziomie określonym w ustawie.

Jednocześnie wspomnieć należy, że do czasu ogłoszenia ww. pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej w Polsce stosowane były zwolnienia od akcyzy dla paliw silnikowych z zawartością biokomponentów oraz dla biokomponentów stanowiących samoistne paliwo przeznaczonych do napędu silników spalinowych, objęte programem pomocowym Pomoc państwa N 580/2005 – Polska – redukcja podatku akcyzowego od biopaliw, zatwierdzonym przez Komisję w dniu 8 marca 2007 r.

Stosowany obecnie mechanizm ulg w podatku akcyzowym dla biokomponentów i biopaliw, usankcjonowany decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18 września 2009 r., stanowi istotną część Wieloletniego programu promocji biopaliw i innych paliw odnawialnych na lata 2008-2014, przyjętego przez Radę Ministrów uchwałą Nr 134/2007 z dnia 24 lipca 2007 r. (M.P. Nr 53, poz. 607). Przedmiotowy program przewiduje:

- 1) stosowanie ulg w podatku akcyzowym, w tym:
 - a) obniżonych stawek akcyzy dla paliw ciekłych i biopaliw ciekłych z zawartością biokomponentów oraz dla biokomponentów stanowiących samoistne paliwo przeznaczonych do napędu silników spalinowych,
 - b) zwolnień od akcyzy dla biokomponentów przeznaczonych do paliw ciekłych i biopaliw ciekłych,
- 2) wprowadzenie ulgi w podatku dochodowym od osób prawnych dla producentów biokomponentów,
- 3) wyłączenie biokomponentów stanowiących samoistne paliwa z grupy wyrobów podlegających opłacie paliwowej.

System stosowanych ulg w podatku akcyzowym dla biokomponentów i paliw z ich udziałem ma wspierać realizację Narodowego Celu Wskaźnikowego, o którym mowa w ustawie o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, tj. minimalnego udziału biokomponentów i innych paliw odnawialnych w ogólnej ilości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie, liczonego według wartości opałowej. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2007 r. w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych na lata 2008-2013 (Dz. U. Nr 110, poz. 757) Narodowy Cel Wskaźnikowy (NCW) dotyczący minimalnego udziału biokomponentów, jaki powinien znaleźć się na krajowym rynku paliw w roku 2008 i 2009, kształtował się na poziomie odpowiednio 3,45% i 4,60% (według wartości energetycznej paliw zużytych w transporcie). Wskazać przy tym należy, iż założone na 2008 i 2009 rok wielkości NCW zostały zrealizowane. Założony na rok 2010 NCW ma wynieść 5,75%, na rok 2011 – 6,20%, na rok 2012 – 6,65%, zaś na rok 2013 – 7,10%.

Celem projektu jest rezygnacja - z dniem 1 maja 2011 r. - ze stosowanych obecnie, na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 3, 7 i 8 ustawy, obniżonych stawek akcyzy dla paliw silnikowych zawierających powyżej 2% biokomponentów oraz biokomponentów stanowiących samoistne paliwa. Jednocześnie projekt ma na celu określenie stawek akcyzy dla benzyn silnikowych

oraz ich mieszanin z biokomponentami, olejów napędowych oraz ich mieszanin z biokomponentami a także biokomponentów stanowiących samoistne paliwa przeznaczone do napędu silników spalinowych, pod warunkiem spełnienia wymagań jakościowych określonych w odrębnych przepisach.

Przedmiotowy projekt opracowano w związku z faktem, iż zatwierdzony przez Komisję Europejską program pomocowy państwa N 57/2008 – Polska, Pomoc operacyjna w zakresie biopaliw został ograniczony czasowo – jego obowiązywanie zostało przewidziane tylko do dnia 30 kwietnia 2011 r. Jednocześnie, jak wskazała Komisja, notyfikowany program pomocowy nie zostanie przedłużony, chyba że zebrane przez władze polskie dane wykażą, że jest on konieczny w rozumieniu Wytocznych Wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska.

Dlatego też zmiana Wieloletniego programu promocji biopaliw i innych paliw odnawialnych na lata 2008-2014 powinna zmierzać w kierunku całkowitego odejścia, począwszy od dnia 1 maja 2011 r., od stosowanego obecnie systemu ulg w podatku akcyzowym dla paliw silnikowych.

Zgodnie z założeniami Wieloletniego programu (...) ma on realizować określone cele gospodarcze, środowiskowe i społeczne. Podstawowym jego celem jest związana z rozwojem rynku biokomponentów i biopaliw poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju, którą należy rozumieć jako zmniejszenie stopnia uzależnienia od dostaw zewnętrznych wszelkiego rodzaju paliw. Cel ten powinien zostać osiągnięty m.in. poprzez: zwiększenie produkcji rolniczej na cele energetyczne, wzrost zatrudnienia, rozwijanie inicjatyw mających na celu zwiększenie zarówno produkcji, jak i wykorzystania biokomponentów i biopaliw w Polsce, zapewnienie konkurencyjności ceny oferowanego na rynku paliwa zawierającego biokomponenty w stosunku do ceny paliwa mineralnego, pomoc publiczną dla producentów biokomponentów, która zrekompensowałaby podwyższone koszty produkcji biokomponentów w stosunku do paliw tradycyjnych.

Jak wynika z Kompleksowej informacji na temat realizacji Wieloletniego programu promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008-2014, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 26 stycznia 2010 r., wsparcie rynku biokomponentów i biopaliw ze środków publicznych, pomimo zwiększenia tej pomocy w wyniku zaakceptowania przez Komisję Europejską programu pomocowego Pomoc państwa N 57/2008 – Polska, Pomoc operacyjna w zakresie biopaliw, nie znajduje uzasadnienia, ponieważ nie przekłada się na realizację zapisanych w Wieloletnim programie (...) podstawowych celów gospodarczych i społecznych. Wdrożone mechanizmy rozwoju rynku biopaliw, które sprzyjają realizacji NCW, nie wspierają krajowej produkcji biokomponentów na oczekiwanym poziomie (z dostępnych danych wynika, że ponad połowa biokomponentów wprowadzonych do obrotu nie została wytworzona w kraju). Skutkiem tego jest m.in. malejąca liczba zarejestrowanych wytwórców biokomponentów, poważny regres, zamiast oczekiwanego wzrostu, krajowej produkcji bioetanolu (co wiąże się ze spadkiem zatrudnienia w górnictwie oraz zmniejszeniem ilości surowców krajowych zużytych do jego wytworzenia), niewykorzystanie deklarowanych zdolności surowcowych i wytwórczych.

Jak wynika z Kompleksowej informacji (...), stosowana pomoc publiczna nie ma również znaczącego wpływu na cenę hurtową paliw z dodatkiem biokomponentów. Ceny wprowadzanych do obrotu paliw ciekłych z dodatkiem biokomponentów do 5% nie różnią się od cen tych paliw bez dodatku biokomponentów. Z pomocy publicznej finansowana była natomiast część potrzeb technologicznych branży paliwowej, wpływających na jakość paliw ciekłych (takich jak zapewnienie właściwej smarności oleju napędowego oraz liczby oktanowej benzyn).

Czynnikiem przesądającym o udziale biokomponentów w krajowym rynku paliw jest, pod rygorem wysokich kar, obowiązek ich stosowania przez podmioty realizujące NCW, wprowadzające paliwa do obrotu. Obowiązek zapewnienia w danym roku co najmniej minimalnego udziału biokomponentów i innych paliw odnawialnych w ogólnej ilości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych wynika z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, w związku z art. 3 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/30/WE z dnia 8

maja 2003 r. w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych. Obowiązek ten jest realizowany niezależnie od stosowanych ulg podatkowych, stanowiących pomoc publiczną z tytułu wsparcia rynku biopaliw.

W związku z powyższym uznać należy, że przepisy nakładające obowiązek stosowania minimalnego udziału biokomponentów w ogólnej ilości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych wprowadzanych do obrotu są skuteczne i w praktyce wystarczają do realizacji NCW.

Rezygnacja z obniżonych stawek akcyzy dla paliw silnikowych z zawartością biokomponentów spowoduje realny wzrost wpływów do budżetu państwa szacowany na ok. 1.497,1 mln zł rocznie.

Jednocześnie, ze względu na cenotwórczy charakter podatku akcyzowego, należy liczyć się z tym, że przedsiębiorcy wytwarzający lub nabywający paliwa silnikowe z zawartością biokomponentów, a następnie wprowadzający je do obrotu (poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy) będą ponosić wyższe koszty prowadzonej działalności, które następnie będą przerzucane w cenie na konsumentów. W praktyce może to oznaczać wzrost cen powyższych paliw. Przykładowo, w przypadku benzyny z zawartością 5% bioetanolu, wzrost cen wynikający z braku obniżonej stawki może wynieść ok. 0,10 zł za 1 litr z podatkiem VAT, natomiast w przypadku ON z zawartością 5% estru wzrost ten powinien oscylować ok. 0,06 zł za 1 litr z podatkiem VAT.

Ceny detaliczne paliw silnikowych należą do kategorii cen umownych, tj. ustalanych w oparciu o mechanizmy rynkowe. Jakkolwiek wpływ podatku akcyzowego na poziom cen jest bezsporny, to nie jest on jedynym elementem determinującym ich zmianę. Mnogość i złożoność czynników warunkujących wysokość cen paliw, zwłaszcza tych pozostających po stronie producentów i podmiotów biorących udział w ich obrocie handlowym, utrudniają precyzyjne określenie poziomu cen. Ostateczna jednakże weryfikacja przyjętego poziomu cen wyrobów odbywa się na poziomie konsumenta, zatem producenci i podmioty uczestniczące w obrocie tymi wyrobami biorą pod uwagę również element akceptacji tych cen przez konsumentów.

Przedmiotowa zmiana ustawy o podatku akcyzowym będzie polegała na określeniu w art. 89 ust. 1 stawek akcyzy dla:

- benzyn silnikowych o kodach CN 2710 11 45 lub 2710 11 49 oraz ich mieszanin z biokomponentami spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach w wysokości – 1 565,00 zł/1 000 litrów,
- olejów napędowych o kodzie CN 2710 19 41 oraz ich mieszanin z biokomponentami spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach w wysokości – 1 048,00 zł/1 000 litrów,
- biokomponentów stanowiących samoistne paliwa spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach, przeznaczonych do napędu silników spalinowych, bez względu na kod CN w wysokości – 1 048,00 zł/1 000 litrów.

Zakłada się, że paliwa silnikowe stanowiące mieszaninę benzyny albo oleju napędowego z biokomponentami, których nie będzie można zaklasyfikować jako benzyn silnikowych (CN 2710 11 45 lub 2710 11 49) albo jako olejów napędowych (CN 2710 19 41), będą opodatkowane podatkiem akcyzowym według stawki określonej odpowiednio dla benzyn silnikowych albo dla olejów napędowych.

Produkcja biokomponentów oraz paliw ciekłych i biopaliw ciekłych z zawartością biokomponentów odbywa się co do zasady w składzie podatkowym, przemieszczanie biokomponentów ze składu podatkowego wytwórcy do składu podatkowego producenta paliw odbywa się przede wszystkim w procedurze zawieszenia poboru akcyzy, a więc bez dopuszczenia ich do konsumpcji na terytorium Unii Europejskiej. W konsekwencji podmioty nie są zobowiązane do zapłaty akcyzy od biokomponentów przeznaczonych do paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych. Akcyzę płaci dopiero producent paliw, który wyprowadza je ze składu podatkowego poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy.

Jednocześnie należy zauważyć, że w Ministerstwie Gospodarki rozpoczęły się prace nad zmianą ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Jedną z planowanych zmian jest wprowadzenie

możliwości stosowania paliw ciekłych: z zawartością do 10% biokomponentów (w przypadku bioetanolu zawartego w benzynie) i z zawartością do 7% biokomponentów (w przypadku estrów metylowych zawartych w oleju napędowym). Obecnie dopuszczalny udział procentowy biokomponentów w paliwie ciekłym (benzynie lub oleju napędowym) nie może przekraczać 5%. Powyższa zmiana jest związana z implementacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/30/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniającej dyrektywę 98/70/WE odnoszącą się do specyfikacji benzyny i olejów napędowych oraz wprowadzającą mechanizm monitorowania i ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz zmieniającą dyrektywę Rady 1999/32/WE odnoszącą się do specyfikacji paliw wykorzystywanych przez statki żeglugi śródlądowej oraz uchylającej dyrektywę 93/12/EWG. Przedmiotowa zmiana, w zastępstwie stosowanych dotychczas ulg w podatku akcyzowym, ułatwi przedsiębiorcom wywiązywanie się z obowiązku realizacji NCW.

W Ministerstwie Gospodarki rozpoczęły się również prace nad zmianą Wieloletniego Programu promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008-2014. Celem tych prac jest aktualizacja zapisów Programu oraz wypracowanie nowych form wsparcia dla biopaliw lub innych paliw odnawialnych, które mogłyby stanowić alternatywę dla funkcjonujących w chwili obecnej rozwiązań, m.in. w zakresie podatku akcyzowego. Proponowane jest m.in. wsparcie dla działań proekologicznych w ramach pomocy de minimis dla wytwórców biokomponentów, producentów oraz podmiotów wytwarzających półprodukty do ich wytwarzania (alkohol etylowy, olej roślinny), inwestujących w proekologiczne technologie. Przedmiotowe wsparcie finansowane byłoby z budżetu. Z uwagi na fakt, iż są to wstępne propozycje rozwiązań, brak jest obecnie bardziej szczegółowych danych w tym zakresie.

W wyniku przedmiotowej zmiany ustawy nie będzie zachodziła konieczność upoważnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych do wydania nowych przepisów wykonawczych do ustawy. Przedmiotowa zmiana ustawy nie spowoduje również konieczności zmiany lub uchylecia dotychczasowych delegacji określonych dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Projekt przewiduje przepis przejściowy stanowiący, że jeżeli obowiązek podatkowy w akcyzie powstał przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, to należy stosować przepisy dotychczasowe. Jednakże w przypadku wyrobów akcyzowych objętych procedurą zawieszenia poboru akcyzy, jeżeli obowiązek podatkowy w akcyzie powstał przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, lecz do tego dnia nie nastąpiło zakończenie procedury zawieszenia poboru akcyzy – powinny być stosowane przepisy w brzmieniu obowiązującym po zmianie ustawy.

XII. Blok zmian związanych z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury (art. 26)

Zaproponowane w art. 26 zmiany w ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, dotyczące wysokości stypendium aplikanta aplikacji ogólnej oraz sądowej i prokuratorskiej są uwarunkowane potrzebą precyzyjnego dookreślenia podstawy naliczania wysokości stypendiów.

XIII. Blok zmian związanych z jednostkami samorządu terytorialnego (art. 30 i art. 31)

W art. 30 projektu proponuje się podwyższenie granic progów dochodów podatkowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa, w porównaniu do tego samego wskaźnika dla kraju, po przekroczeniu których dane województwo dokonuje wpłat do budżetu państwa, tj. z 110% do 120% i z 170% do 180%.

Utrzymuje się dwie kategorie województw dokonujących wpłat:

- województwa, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest wyższy niż 120% i nie wyższy od 180% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju,

- województwa, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest wyższy niż 180% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju.

Powyższe zmiany spowoduje, zmniejszenie wpłat województw o 177.798 tys. zł, tj. z 805.691 tys. zł do 627.893 tys. zł. O tę samą kwotę ulegnie zmniejszeniu kwota przeznaczona na część regionalną subwencji ogólnej dla województw.

Ze względu na przypadające w 2010 wybory samorządowe, wprowadzono przepis (art. 31), który dopuści – w szczególnie uzasadnionych przypadkach – możliwość podjęcia przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwały budżetowej na 2011 r.,

w terminie do dnia 28 lutego 2011 r. Odpowiednio, incydentalnie wydłużono też, do dnia 31 marca 2011 r. termin ustalenia budżetu przez regionalną izbę obrachunkową.

Projekt uchwały budżetowej zarząd jednostki samorządu terytorialnego jest zobowiązany przekazać organowi stanowiącemu tej jednostki oraz regionalnej izbie obrachunkowej – celem zaopiniowania, do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

Zakończenie aktualnej kadencji rad gmin, rad powiatów i sejmików województw nastąpi w dniu 12 listopada 2010 r. Jednocześnie pierwszą sesję nowo wybranej rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa zwołuje przewodniczący rady (sejmiku) poprzedniej kadencji na dzień przypadających w ciągu 7 dni po ogłoszeniu zbiorczych wyników wyborów do rad na obszarze całego kraju. Wydłużenie ostatecznego terminu podjęcia uchwały budżetowej, ma umożliwić nowym organom stanowiącym, możliwość zapoznania się z projektami uchwał budżetowych, jak również uwzględnić czas, potrzebny nowym organom stanowiącym na zorganizowanie pracy, w tym powołanie komisji.

XIV. Blok zmian związany z podwyżkami wynagrodzeń dla nauczycieli. (art. 32)

W art. 32 projektu zaproponowano przepis przejściowy, który regulowałby zasady podwyższania wynagrodzenia nauczycieli w 2011 r. Zgodnie bowiem z założeniami przyjętymi w projekcie ustawy budżetowej na rok 2011 podwyższenie wynagrodzenia nauczycieli nastąpi z dniem 1 września 2011 r.

Projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.